

EN GOD ÅKERHYGIEN

- leder till minskad spridning av ogräs, patogener och andra skadegörare

Rengöring av maskiner, redskap och skor

- Rengöring av maskinerna är speciellt viktigt då flera gårdar delar maskiner, för att undvika kontaminering och spridning av skadegörare mellan gårdar och fält.
- Genom att rengöra maskiner förlänger man dessutom deras livslängd och kan hitta skador tidigare.

Steg för steg:

1. Skrapa bort större jordansamlingar som fastnat på maskinerna, redskapen och skorna redan på fältet (kolla däck, underredet och under skorna).
2. Förflytta ekipaget till rengöringsplatsen men undvik att köra på andra fält eller åkerrenar.
3. Spola sedan av maskinerna. Med högtryckstvätten spolar man bort jord och smuts från maskinerna effektivt och snabbt. Med hett vatten effektiverar man rengöringen. Använd vid behov rengöringsmedel och borste.

Rengör trösken med luft

- En del skadegörare kan spridas via skörderester som fastnat på trösken.
- Blås därför av trösken med **tryckluft** eller **lövblåsare** på fältet innan förflyttning.
- Detta minskar även risken för varmgång, brand och slitage.

Använd bondförnuftet och gör rengöringen till en rutin!

Exempel på skadegörare som sprids via jord eller skörderester:

Hönshirs, kavelhirs, flyghavre, klumprotsjuka, kornets bladfläcksjuka, potatiscystnematod, ärtrottröta, rotdödare och fusarium.

Hönshirs (vänster) och **kavelhirs** (höger) är problemogräs med stor fröproduktion och små frön som delvis sprids via jord som fastnar på maskiner, redskap och skor.

Ogräsfrön och andra skadegörare kan spridas via jord. Genom att förflytta jordmassor från ett fält till ett annat kan man sprida vidare dessa. Till exempel vid dikning ska man vara noggrann med vad man gör med den överblivna jordmassan, samt vara medveten om vilka skadegörare som kan spridas vidare. Lastnings- och rensarplatser som används vid till exempel betodling är andra ställen med eventuell spridningsrisk.

Klumprotsjuka är en allvarlig sjukdom i oljeväxtodling och sprids med jord. Hundratals miljoner sporer kan spridas via jorden på en stövel.

Kornets bladfläcksjuka finns i smittade kärnor men överlever även i skörderester på fälten och kan därmed smitta nysådda bestånd.

Använd rent utsäde!

Tänk på valet av utsäde, risken för spridning av ogräsfrön är mindre i inhemsk fröproduktion.

Certifierat utsäde minskar även risken för spridning av ogräsfrön.

Åkerarbetens ordningsföljd!

Utför åkerarbetena på kontaminerade skiften till sist (alternativt helt skilt) för att undvika spridning av skadegörare till rena skiften.

Växtföljden!

Flera odlingsgrödor och ogräs kan vara värdväxter och spridare av olika sjukdomar. Ta därför hänsyn även till ogräsförekomsten på skiftet och håll uppehåll mellan odling av grödor som kan sprida vidare sjukdomar.

Granska mångfaldsåkrarna!

Följ med artförekomsten på dessa åkrar och var noggrann med att förhindra ogräsförökning. Ogräsfrön kan förekomma i fröblandningar.

För mera information och rådgivning, kontakta:

Emil Hästbacka (växtodlingsrådgivare): +358 444 314 212, emil.hastbacka@nsl.fi
Johan Holmström (växtodlingsrådgivare): +358 504 643 270, johan.holmstrom@nsl.fi
Britt-Marie Olin (växtodlingsrådgivare): +358 408 487 301, britt-marie.olin@nsl.fi

Anders Wiksten (växtodlingsrådgivare): +358 504 116 700, anders.wiksten@nsl.fi
Jörgen Bergman (växtodlingsrådgivare): +358 400 860 636, jorgen.bergman@nsl.fi
Maria Kalenius (växtodlingsrådgivare): +358 417 310 425, maria.kalenius@nsl.fi